

Naturskyddsföreningen Mark

Kolebäcken, Fritsla

Foto: Lars-Åke Andersson

Medlemsblad 2025
Naturskyddsföreningen i Mark

Ansvarig utgivare
Lars-Åke Andersson

Strandskydd

Förslaget om uppluckringen av strandskyddet har skapat oro. Förslaget innebär att alla sjöar under en hektar och alla vattendrag som är mindre än två meter undantas från strandskyddet. Dessutom aviserar regeringen att ytterligare beslut kommer att läggas som kommer att försvaga det generella strandskyddet.

Allemansrätten är en central del av den svenska kulturen och möjliggör för alla att njuta av naturen. Genom att undanta mindre sjöar och vattendrag från strandskyddet riskerar vi att förlora tillgången till dessa områden. Marken kan privatiseras, och kommer då att begränsa allmänhetens tillträde, och minska möjligheterna för rekreation och friluftsliv.

Biologisk mångfald är avgörande för ekosystemens hälsa och funktion. Strandskyddet spelar en viktig roll i att bevara dessa habitat, som ofta är hem för många arter av växter och djur. Undantag från strandskyddet för mindre sjöar och vattendrag kan leda till förlust av viktiga livsmiljöer, vilket kan påverka biologisk mångfald negativt.

Handläggningen av strandskyddsärenden i Marks kommun har vid flera tillfällen visat sig vara bristfällig, och beslut har ibland inte beaktat de tjänsteutlåtanden som givits. Detta har lett till att Naturskyddsföreningen har överklagat vissa ärenden där strandskyddet ansågs vara hotat.

Förslaget om att undanta mindre sjöar och vattendrag från strandskyddet kan påverka både allemansrätten och den biologiska mångfalden. Erfarenheter från Marks Kommun visar att dessa skyddsåtgärder behövs för att bevara naturvärden och säkerställa allmänhetens tillgång till naturen. Det är därför viktigt att noggrant överväga konsekvenserna innan sådana undantag införs.

Skog

Vårt arbete med att skydda hotade naturvärden från skogsavverkningar fortsätter genom vårt nätverk i Mark. Vi använder digitala verktyg för att övervaka avverkningsanmälningar och besöker ibland platserna för en bättre bedömning. Ibland sker detta tillsammans med skogsägaren eller deras organisation, vilket har lett till givande samtal. Trots att mer skog än rekommenderat har avverkats, har dialogen väckt nya tankar och visat att de lyssnar på oss.

Några avverkningsanmälningar har stoppats eller begränsats efter att vi har lyft dem till Skogsstyrelsen. I två fall gäller det förekomst av knärot (orkidé) och i ett fall en nyckelbiotop med bl. a. mindre hackspett. Dessa arter är rödlistade (NT- nära hotad).

Höga virkespriser har ökat trycket på den kvarvarande skogen, vilket leder till brist på avverkningsmogen skog. Begränsade anslag för reservatsbildning och skydd av höga naturvärden hotar den biologiska mångfalden i skogslandskapet.

Det är egentligen Skogsstyrelsens uppgift att övervaka avverkningar, men med de begränsade resurser som de har fått på grund av att politiska beslut klarar de inte av mer än en bråkdel.

Skogsnätverket i Mark jobbar helt ideellt. Vi behöver bli fler i det arbetet. Se faktarutan på nästa uppslag.

EU:s förordning om restaurering av natur innebär en rad åtgärder och insatser för att återställa och bevara biologisk mångfald, skydda hotade arter och förbättra ekosystemens funktion. Detta omfattar initiativ för att återställa skadade livsmiljöer, minska föroreningar och främja hållbar markanvändning. Genom att stärka rättsliga och ekonomiska ramverk ska medlemsländerna säkerställa att värdefulla naturresurser bevaras för framtida generationer. Därmed bidrar EU:s nya regler till att motverka förlusten av biologisk mångfald och stödja en långsiktig hållbar utveckling i hela Europa.

Avslutar med dessa hoppfulla ord om Naturrestaureringslagen. Verkligen något att ha i ryggen när vi går ut för att kämpa mot mäktiga krafter och intressen som på alla sätt vill motverka den.

Lars-Åke Andersson, ordförande

Skogs nätverk i Mark för biologisk mångfald och ett hållbart skogsbruk.

Många har intresse av att vistas i skogen. Som skogsägare, bär och svamp-plockare eller allmänt intresserade av bara upplevelsen. Gemensamt för oss är intresset för naturen i skogen. Vi vill också få med oss de som kollar art-förekomster mera specifikt. Målet är säkerställt och ökad biologisk mångfald i skogs-landskapet. Kom med oss i vårt arbete för att för ett hållbarare skogsbruk!

Medel:

Studiecirkel där vi lär oss av varandras erfarenheter om skogens arter. Knyter resurspersoner till oss som kan lagstiftning och lär oss om nyckelarter för att identifiera ur biologisk mångfald värdefulla skogsmiljöer. Vi kommer att gå igenom hur rapportering till Artportalen går till. Vi orienterar oss även i de webbverktyg som finns för att kolla avverkningsanmälningar. Fältstudier på lämpliga skogsbiotoper med höga naturvärden för att se på trädslag, mossor, lavar, svampar bl. a. Uppsöka skogsbrukare för att lära oss mera om problematiken kring övergången till hållbarare skötsel och avverkning.

***Anmälan till studiecirkeln om skogen sker till: naturimark79@outlook.se
070-327 34 22***

OBS! De som redan är med behöver inte förnya sin anmälan.

Som ni fått erfara har vi ändrat på hur vi skickat ut kretsbladet. Då kostnads-ökningarna för tryckning och distribution nått en smärtgräns som föranlett oss till att välja andra alternativ. Det innebär för er framför allt, att de som vi har mejladresser till får utskicket digitalt och de övriga via posten som tidigare. På sista sidan i detta blad finns uppgifter om hur man anmäler sin mejladress till oss.

Programverksamheten

Alla är välkomna, medlemmar såväl som alla andra. Det kommer bli aktuellt med aktiviteter som uppkommer efter att programmet har skickats ut. För att vara förvissad om att inte gå miste om dessa eller de aktiviteter som fastställs genom kort varsel bör ni anmäla er till vår särskilda mejllista för aktiv naturvård: Peter Nolbrant:

peter.nolbrant@icloud.com.

Föreningsidan i Borås Tidning är ett annat forum som vi utnyttjar.

Facebookgrupp, Marks naturskyddskrets: Gunborg Windle.

Ansvarig och information: Lars-Åke Andersson: naturimark79@outlook.com

Tfn. 0703- 27 34 22

När du är ute i Marks vackra natur tar du behändigt hjälp av vår digitala guide, #marknatur. Den finns lätt tillgänglig i din mobil. Beskrivning av ett tjugotal platser med fantastiska foton och åskådliga kartor. Väl mött ute. i markerna!

PROGRAMAKTIVITETER 2025

I samarbete med Kinna Naturskyddsförening och Sätilla Hembygdsförening

Måndag 10 mars, kl. 18:30. Årsstämma. Hernströmsgården, Sätilla

Rädda Lygneröringen och flodpärlmusslan. Peter Nolbrant berättar om vad som pågår i Lygnern och Storån för att rädda Lygneröring, flodpärlmussla och andra arter. Han berättar även om hur man kan få mer kunskap och fler saker gjorda genom samarbete, vattenråd och skolprojekt. Peter arbetar som biolog och är sekreterare i Lygnerns vattenråd.

Naturskyddsföreningen i Mark.

Söndag den 6 april kl. 9-15. Skogsdag vid Yxsjöskogarna. Skogsexpert Michael Nilsson från Naturskyddsföreningen i Härryda guidar oss i ett av Västsveriges intressantaste större sammanhängande skogsområden med västlig taiga, brandfält och lövbrännor. Vi kommer under dagen få se olika skogsmiljöer och signalarter och höra om skogens historia. Tag med fika och matsäck samt lämpliga kläder för att ta sig fram i terräng och gärna lupp om du har. Anmälan behövs då antalet platser är begränsat. Mer detaljer om tider, plats och samåkning kommer senare till er som anmält sig. Anmälan till Peter Nolbrant

peter.nolbrant@icloud.com 076-811 46 07. Naturskyddsföreningen i Mark

Söndag 13 april. Slättermarken vårstädas. Assbergreservatet. Samling vid Kvarnagården, Gränevägen 4, Skene, kl. 10.00–13.00. Ta med räfsa och grensax om du har. Ta med något att fika. Information: Kenneth Hansson tel. 0706-254043. Kinna Naturskyddsförening

Söndag 13 april kl. 11:00. Fagning Buarås-ängen. Buarås rastplats, Ramhultafallets naturreservat. Vi räfsar och vårstädar ängen. Eldning vid torrt väder. Medtag matsäck. Obs väderberoende datum. Mer info på hemsidan. Sätilla Hembygdsförening

Onsdag 16 april kl. 10:00. Påsklovsaktivitet: Fiskeutflykt. Vi går på fisketur i Sätilatrakten tillsammans med Sportfiskarna. Lär dig mer om fiskeutrustning och olika fiskar. Alla åldrar välkomna. Ta med fiskeutrustning om du hr, annars finns det att låna. Vi bjuder på grillkorv med bröd. Avslut ca 14:00. Sätilla Hembygdsförening

Söndag 11 maj. Utflykt till Gingri. Samling vid Framnäs parkering, Fritslavägen 10, Kinna, kl. 9. Vi vandrar Gingrileden från Mölarps kvarn. Relativt krävande vandring med stora höjdskillnader. Vackra utsikter och fin blomning utlovas! Kängor anbefalles! Ta med mat och vätska för hela dagen. Information: Rune Fredly tel. 0761-110361. Kinna NF

Söndag 11 maj kl. 10:00. Upptäck Sätila: Ramhultafallets naturreservat. Följ med på guidad vandring genom reservatet; en känd plats i din hembygd. Ta med fika. Sätila Hbf.

Torsdag 15 maj. Vårutflykt. Samling vid Kungsfors parkering, Skene, klockan 17:30. Vi vandrar från Kungsfors parkering till Skebro. Vi följer Viskan mot Assberg och studerar vårfloran ex. vätteros. Information: Rune Fredly tel. 0761-110361. Kinna NF

Söndag 15 juni. De vilda blommornas dag. Vi besöker Assbergs raviner för, vandrar ca 1,5 km och avslutar med fika. Återvänd till startplatsen via samma väg eller Assbergs industriområde. Växter att se: skogskornell, skogsvicker, bäckbräsma, bockrot och sommarfibbla. Samling vid Kungsfors, mittemot Willys i Skene kl. 10:00. Kontakta Kenneth Hansson för mer info: 0706-254043. Kinna Naturskyddsförening

Tisdag 29 juli kl. 18:00. Slåttergille på Buarås-ängen. Buarås rastplats, Ramhultafallets naturreservat. Vi slår hembygdsföreningens äng tillsammans. Kom med egen lie eller låna på plats. Nybörjare är välkomna. Ta med matsäck. Sätila Hembygdsförening

Torsdag 31 juli kl. 18:00. Räfsning Buarås-ängen. Buarås rastplats, Ramhultafallets naturreservat. Vi samlar upp och drar bort det slagna höet på ängen. Kom med räfsa och matsäck. Sätila Hembygdsförening

Lördag 2 augusti. Slåtter i Assbergsreservatet. Samling vid Kvarnagården, Gränevägen 4, Skene kl. 08:30. Ta med lie och/eller räfsa. Rekommenderade skor eller stövlar som ger stöd åt fötterna. Aktiviteten pågår till cirka kl. 13. KNF erbjuder slåtterlunch. Gräs och blommor lämnas kvar till den 7 augusti för maximal blomning. För mer information, kontakta Rune Fredly på tel. 0761-110361. Kinna Naturskyddsförening

Lördag 9 augusti, kl. 9:00. Slåttergille i Årenäs. Samling vid parkeringen i Årenäs naturreservat. Tag med lie, räfsa och matsäck. Naturskyddsföreningen i Mark.

Söndag 17 augusti. Öppet hus med aktiviteter kring Sjöstugan. Samling vid Sjöstugan, mittemot Två Skyttlar, kl. 10:00. Kortare vandring i Ramsholmens kulturreservat, tillverkning av bihotell och studier av smådjur i Dräggsjön och bäcken. Resultatet av årets fågelhäckning granskas. Utställning om KNF:s 70-åriga historia. Våffelserving. För mer information, kontakta Rune Fredly på tel. 0761-110361. Kinna Naturskyddsförening

Söndag 17 augusti kl. 10:00. Fiskvårdsdag. Sundstorp. Vad kan man göra för att fler fiskar ska trivas i våra vattendrag? Följ med på en gemensam arbetsdag med Sportfiskarna där vi tillsammans förbättrar förutsättningarna för fiskarna i Sundstorpån. Alla åldrar är välkomna att bidra eller titta på. Ta med matsäck och stövlar eller vadarbyxor om du har. Sätila Hbf.

Söndag 12 oktober. Utflykt till Backa naturreservat vid Ljushult med inriktning på lavar. Samling vid Framnäs parkering, Fritslavägen 10, Kinna klockan 10:00. Vägen går via Skephult och Roasjö till reservatet och vidare till Hassmundshult för fler lavstudier. Ta med fika för två fikapaus, lämpliga kläder, en lavflora och en lupp om du har. För mer information, kontakta Kenneth Hansson på tel. 0706-254043. Kinna Naturskyddsförening

Söndag 16 november. Bildvisningskväll. Samling i Sjöstugan, mittemot Två Skyttlar, kl. 18:00. Medlemmar uppmanas att visa naturbilder från året. Projektor för digitala bilder finns tillgänglig. Ta med 10-15 bilder på ett USB-minne. Föreningen bjuder på fika. För mer information, kontakta Rune Fredly på tel. 0761-110361. Kinna Naturskyddsförening

Slåtter och närnatur

Vi har nu slagit ängen vid Årenäs i sex år och det har gett tydliga resultat. Särskilt försommarblomningen har varit väldigt stor de senare åren. Allra mest har man slagits av havet av gökärt som blommat i maj. I dessa har ärtväxtspecialisterna vialsandbi och långhornsbi funnits i ovanligt stor mängd. Båda är lätta att se och känna igen när de flyger bland gökärten. Särskilt hanarna av långhornsbi är omisskännliga med sina jättelånga antenner. Även tjärblomster blommar i stor mängd i maj. Här kan man se en annan specialist, prickvingad svävfluga, som liksom kolibrier hänger framför tjärblomstren och med sina enorma sugrör till sugsnablar når in i blommorna. Arten parasiterar på långhornsbi genom att lägga ägg i deras bon och trivs därför bra i området. Det har också dykt upp lite nya ängsblommor som vi inte sett tidigare som jungfrulinet med sina vackra blå blommor. Även senare på sommaren är området fint att besöka när bland andra stor blåklocka blommar och man har chans att se blåklocksspecialisterna blåklocksbi och småsovarbi. Åkervädd, ängsvädd och rödklint lockar till sig många fina fjärilar som ängspärlemorfjäril, slåttergräsfjäril och sexfläckig bastardsvärmare. Även mängden ängssvampar verkar ha ökat och vid slåttern 2024 sågs den vackra och hotade trådvaxskivlingen.

Det har varit väldigt roligt att tillsammans med glada och entusiastiska människor slå ängen och följa resultatet under åren. Vi ser fram emot ytterligare en slåtter under 2025, men först så klart en vår när växter och insekter vaknar till liv och vi kan få uppleva nya spännande möten med lite av varje i vår närnatur.

Det finns många enkla och roliga saker vi kan göra för att öka den biologiska mångfalden som att sköta en äng, skapa bostäder för vildbin och fåglar, spara döda träd eller mycket annat. Naturen som finns runt oss betyder mycket för en mångfald av arter, men också för förundran och njutning som är så viktig för vår hälsa och välbefinnande.

Vialsandbi besöker gökärt

Foto: Peter Nolbrant

Årsstämma

Naturskyddsföreningen i Mark

Hernströmsgården, Sätla

Måndag 10 mars klockan 18:30

Rädda Lygneröringen och flodpärlmusslan

Peter Nolbrant berättar om vad som pågår i Lygnern och Storån för att rädda Lygneröring, flodpärlmussla och andra arter. Han berättar även om hur man kan få mer kunskap och fler saker gjorda genom samarbete, vattenråd och skolprojekt.

Naturskyddsföreningen i Mark

Ordförande/kontaktperson

Lars-Åke Andersson, Skjutbanevägen 6, 511 71 FRITSLA

070-327 34 22 naturimark79@outlook.com

Webb: <http://mark.naturskyddsforeningen.se/>

Till alla medlemmar: Meddela gärna er e-postadress till oss. Även de som har uppgett adressen, men känner på sig att den är inaktuell kan meddela oss rätt e-postadress. Allt för att bättre nå ut till er medlemmar när vi har olika arrangemang. Skicka adressändringen till: naturimark79@outlook.com

Naturskyddsföreningen i Mark
samarbetar med Studieförbundet

Studie
främjandet